

Analysis of the thematic focus of publications allows us to determine the main areas of scientific research, the results of which were published in scientific periodicals of Ukraine, in accordance with the provisions of the Law of Ukraine dated 11.07.2001 № 2623-III "On priority areas of development of science and technology".

Keywords: database; bibliographic information; bibliometric analysis; periodical; scientific journal; state bibliography; state bibliographic index

References

1. Pro prioritetni napryami rozvitku nauki i tehniki : Zakon Ukrainy vid 11.07.2001 № 2623-III. (2001). *Vidomosti Verhovnoyi Radi Ukrainy*, 48, st. 253.
2. UkrNDNC, 2016. *DSTU 3017:2015. Vidannya. Osnovni vidi. Termini ta viznachennya ponyat*. Kyiv: UkrNDNC.
3. Derzhspozhivstandart Ukrainy, 2010. *DSTU 7152:2010. Vidannya. Ofornlennya publikacij u zhurnalakh i zbirnikakh*. Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrainy.
4. Ahverdova M. J. ta in. [uklad.]. (2017). *Viznachennya indeksiv UDK dlya naukovih dokumentiv : metod. rek*. Vid. 2-ge, bez zmin. Kyiv: Kn. palata Ukrainy.
5. Ustinnikova O. M., Klyushnichenko O. V., Ahverdova M. J. [uklad.]. (2019). *Vikoristannya Universalnoyi desyatkovoyi klasifikaciyi pri formuvanni strukturi bibliografichnih pokazhchikiv : instrukciya*. Vid. 2-ge, vipr. ta dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrainy.
6. *Dobir zhurnaliv, periodichnih (prodovzhuvanih) zbirnikiv ta materialiv z nih dlya vidobrazhennya v DBP Ukrainy "Litopis zhurnalnih statej"* : instrukciya. (2002). Kyiv.
7. Derzhspozhivstandart Ukrainy, 2004. *DSTU GOST 7.59:2003. Indeksuvannya dokumentiv. Zagalni vimogi do sistemizaciyi ta predmetizaciyi (GOST 7.59-2003 (ISO 5963-85), IDT)*. Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrainy.

Надійшла до редакції 14 січня 2025 року

РЕЦЕНЗІЇ

Архітектурний портрет музеїв

Дивак В. І. Архітектурно-планувальна організація розширення художніх музеїв : монографія. Київ : Ліра-К, 2022. 248 с.

Музеї як осередки колективної пам'яті людства зберігають, вивчають, експонують різні категорії джерел. Для забезпечення схороннос-

ті музейних колекцій та їх доступності до огляду найширшими колами відвідувачів необхідним є впровадження методик зі збільшення різних за функціональним призначенням приміщень того чи іншого музею або власне будівлі. Цій темі, на прикладі художніх музеїв світу, присвячено монографію "Архітектурно-планувальна організація розширення художніх музеїв" В. Дивака — кандидата архітектури, доцента, керівника навчально-архітектурної майстерні Київського національного університету будівництва і архітектури. Книга вийшла друком 2022 р. у видавництві "Ліра-К", її основою став рукопис кандидатської дисертації дослідника, успішно захищеної 2016 р. [1].

Монографія складається зі вступу, восьми розділів, поділених на підрозділи, висновків,

додатків, списку літератури, який охоплює переважно інтернет-ресурси. Видання гарно ілюстровано кольоровими фотографіями, авторськими кресленнями та схемами.

У науковій праці В. Дивака вперше в українській архітектурі та музеології фахово розглянуто комплекс питань проектування музеїв. До сьогодні спеціальних монографічних досліджень із цієї теми не було. Монографію можна вважати своєрідним довідником із проектування музейних будівель.

У "Вступі" (с. 4—5) автор наголошує, що в монографії розглянуто питання, пов'язані зі збільшенням площі (розширенням) художніх музеїв. Проте, на відміну від дисертації, бракує розділу "Історіографія та джерельна база", що містив би праці вітчизняних фахівців, дотичні до запропонованої теми дослідження, зокрема дизайнерки, докторки мистецтвознавства, професорки І. Яковець [2] і докторки культурології, професорки О. Гончарової [3].

У розділі першому "Сучасний стан розширення художніх музеїв" (с. 6—157) дослідник проаналізував практичні здобутки зарубіжних країн і м. Києва щодо розширення музеїв вище та нижче рівня поверхні землі. Розглянуто проекти 32 музеїв щодо розширення вище поверхні землі, а саме: Музею образотворчого мистецтва Х'юстона (США), Музею Джослона (США), Королівського

музею Онтаріо (Канада), Музею Ашмола (Велика Британія), Галереї Тейт-Модерн (Велика Британія), Музею сучасного мистецтва Сан-Франциско (США), Педагогічного музею України (м. Київ), Музею Сан-Тельмо (Іспанія), Музею мистецтв Апроні (США), Музею мистецтв Клівленда (США), Художнього музею Стеделейка (Нідерланди), Художнього музею Грінсбурга (США), Гарвардських музеїв Кембриджа (США), Національного музею в Цюриху (Швейцарія), Британського музею (Велика Британія), Музею сучасного мистецтва Молла (США), Музею сучасного мистецтва Мальме (Швеція), Художнього музею в Толедо (Іспанія), Музею мистецтв Мангейма (Німеччина), Музею американського мистецтва Вітні (США), Музею мистецтв Еміліо Караффа (Аргентина), Музею Лувр II (Франція), Художньої галереї Олбрайт-Нокс (США), Музею мистецтв Колумбуса (США), Музею мистецтв університету Лафайетта (США), Музею Прадо (Іспанія), Музею Ханса Арпа (Німеччина), Художнього музею в Базелі (Швейцарія), Національного художнього музею України (м. Київ), Музею де Фундаці у Зволле (Нідерланди), Музею мистецтв у Денвері (США), Нового музею сучасного мистецтва у Нью-Йорку (США).

Розглянуто проекти 11 музеїв, розширення яких здійснено нижче рівня поверхні землі: Музей мистецтв Кімбелла (США), Лувр (Франція), Штеделевський музей (Німеччина), Музей мистецтв Філадельфії (США), Музей Мауріцхейс (Нідерланди), Музей Меріхілла (США), Музей Ван Гога (Нідерланди), Музей Джанеума (Австрія), Музей Амос Рекс (Німеччина), Музей Нельсона-Аткінса (США), Музей азійських цивілізацій (Сінгапур).

У цьому розділі В. Дивак також приділив увагу термінології та функціональним зонам музею (с. 156—157).

Другий розділ "Класифікація художніх музеїв та їх розширення" (с. 158—170) містить власні розробки дослідника щодо типології та класифікації розширення будівель музеїв.

У третьому розділі "Функціональна організація художніх музеїв та їх розширення" (с. 171—183) В. Дивак проаналізував *етапи розвитку* художніх музеїв. Автор виокремив вісім етапів: 1. До кінця XVI ст.; 2. З кінця XVI ст. — до середини XVIII ст.; 3. Середина XVIII ст.; 4. З середини XVIII ст. — до середини XIX ст.; 5. До 30-х років XX ст.; 6. З 30-х років XX ст. — до 70-х років XX ст.; 7. З 70-х років XX ст. — до 2000 р.; 8. Кінець 2000-х рр. (с. 172). Водночас дещо відмінною є періодизація *етапів розширення* художніх музеїв: 1. З кінця XVI ст.; 2. З 30-х років XX ст.; 3. З середини XX ст.; 4. З кінця XX ст.; 5. З кінця XX ст.; 6. З 90-х років XX ст.; 7. З кінця XX ст.; 8. Початок XXI ст. (с. 182).

Протомузейні форми В. Дивак відносить до XVI ст. до н. е. — початку XVI ст., а перші будівлі з функціями власне музею датує кінцем XVI ст. Автор широко трактує поняття "музеєфікація", охоплюючи й рухомі твори мистецтва (с. 178).

Розділи четвертий "Принципи об'ємно просторової побудови розширення художніх музеїв" (с. 184—193), п'ятий "Прийоми об'ємно просторової побудови розширення художніх музеїв" (с. 194—199), шостий "Розрахунок площі розширення" (с. 200—210), сьомий "Розрахунок відвідування розширення музею" (с. 211—221) і восьмий "Особливості архітектурно-художніх рішень розширень художніх музеїв" (с. 222—233) мають прикладний характер для проєктувальників музейних будівель.

Монографія В. Дивака є вагомим внеском у вітчизняне архітектурне проєктування музеїв. Запропоновані автором власні методики можуть бути застосовані під час проєктування нових художніх музеїв і культурних центрів України.

Книга буде корисною і для фахівців у галузі музеології, пам'яткоохоронної справи, мистецтвознавства, реставрації.

Список літератури

1. Дивак В. І. Методичні засади архітектурно-планувального розширення художніх музеїв : автореф. дис. ... канд. архітектури / Київ. нац. ун-т будівництва і архітектури МОН України. Київ, 2016. 21 с.
2. Яковець І. О. Художній музей XXI століття : монографія. Черкаси : Вовчок Ольга, 2016. 464 с.
3. Гончарова О. М. Художні музеї США та Канади : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2018. 158 с.

Дмитро Кепін,

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник відділу ретроспективної
бібліографії Книжкової палати України,
e-mail: dKepin@gmail.com

Надійшла до редакції 5 лютого 2025 року